

Copyright foto

Frankrijk

Het op twee na grootste land van Europa is bijna 15 keer zo groot als Nederland en heeft 65 miljoen inwoners. Het aantal varkens in Frankrijk nam de afgelopen tien jaar gestaag af, van bijna 16 miljoen dieren in 2000 naar 13,9 miljoen in het afgelopen jaar. Het is daarmee na Duitsland en Spanje het derde grootste varkenshouderijland van Europa. Jaarlijks produceren de Fransen ruim 2 miljoen ton varkensvlees. Ze exporteren jaarlijks ongeveer een half miljoen ton en importeren ruim 350.000 ton varkensvlees. In de Franse republiek is varkensvlees de meest gegeten vleessoort. De varkenshouderij is sterk geconcentreerd in de noordwestelijke provincie Bretagne.

Na stoeve start varkensbedrijf heeft Pieter-Willem Hendriks zijn draai gevonden

Leven als een god in Frankrijk

In het kielzog van zijn ouders verhuisde hij als kind twintig jaar geleden naar Frankrijk. Pieter-Willem Hendriks houdt nu vleesvarkens op contractbasis. Om zijn pioniersdrift te strelen, vermarkt hij sinds een aantal jaren zijn eigen zoogkoeien. Met de varkens wil hij hetzelfde gaan doen. Ondertussen geniet hij van het Franse leven.

De ouders van zijn moeder komen oorspronkelijk uit de Noord-Franse badplaats Duinkerken. Zijn oom vertrok in de jaren tachtig naar Frankrijk om een boerenbedrijf te starten. De band met Frankrijk zat altijd al in de genen bij de familie Hendriks. Piet en Nanou Hendriks hadden tot op dat moment een gemengd bedrijf met 800 vleesvarkens, Limousine stiertjes en 35 hectare grond in het Brabantse Landhorst. Door de strenger wordende regels en stallen die toe waren aan renovatie besloten ze om in de zomer van 1992 de Peel in te ruilen voor een Frans avontuur. Samen met hun drie kinderen streken ze neer in het centrale hart van de republiek.

Juridisch gevecht

De destijds 12-jarige Pieter-Willem die net de basisschool in Nederland had afgerond, kon de tweede helft van zijn jeugd langzaam aan de Franse taal en gewoontes. Zijn ouders werden meteen hard geconfronteerd met de binnenlandse gebruiken. Ze kochten een akkerbouwbedrijf

met zoogkoeien in Le Châtelet. De intentie was om varkens te gaan houden. Voor de vergunningprocedure hadden ze een half jaar uitgetrokken.

Ze hadden alleen niet gerekend op zoveel lokale weerstand. De gedachte aan 1.000 vleesvarkens in een stal zorgde in de gemeenschap voor beroering. Een publieke enquête met een aantal heftige reacties laaide de discussie verder op. De hel brak los. De zaak kwam het voor het gerecht en het duurde uiteindelijk vier en half jaar voordat Piet Hendriks de eerste biggen kon opleggen. Terugkijkend stelt zijn zoon Pieter-Willem dat dit zijn ouders zwaar is gevallen. „Naast frustratie heeft het mijn ouders een hoop geld gekost. Wij hebben grotendeels opgedraaid voor de juridische kosten en zijn vier goede varkensjaren misgelopen.” Hoe hij de tegenstand verklaart? In Frankrijk heerst volgens hem het Bretagne-syndroom. Het refereert aan de noordwestelijke provincie waar de varkenshouderij sterk is geconcentreerd. „Ze zijn bang voor een industriematige varkenshouderij met een

varkenspopulatie die het aantal inwoners overstijgt.”

Franse integratie

De hele affaire heeft Pieter-Willem niet afschrikt om boer te worden in Frankrijk. Eind 2004 is hij in zijn nieuwe thuisland afgestudeerd al agrarisch ingenieur. Twee jaar later heeft hij het bedrijf officieel overgenomen van zijn ouders. De inmiddels 32-jarige Pieter-Willem is getrouwd met een Française en ze hebben twee jonge dochters. Naast de ruim 1.000 vleesvarkens hebben ze 80 Blonde d'Aquitaines, 106 hectare grasland en 102 hectare bouwland.

Tot een aantal jaren geleden fokte hij gelten voor de Franse fokkerijorganisatie Hybride. Na de overname van Hendrix Genetics was zijn inbreng niet meer nodig. Sindsdien mest hij vleesvarkens af. Dit gebeurt op contractbasis voor de Franse integratie Cyrhio. De integratie neemt de biggen, voer en dierenartskosten voor haar rekening. Pieter-Willem staat garant voor de stallen, arbeid, water en elektriciteit en ontvangt een vaste ►

Fotoreportage gemengd bedrijf

Het gemengde bedrijf van Pieter-Willem Hendriks en zijn vrouw Karine heeft drie takken: vleesvarkens, zoogkoeien en akkerbouw. Sinds enkele jaren vermarkten ze zelf het vlees van de Blonde d'Aquitaines. Door het succes houden ze nu ook sinds kort scharrelvarkens die ze gaan afzetten als vlees bij buurtbewoners. Bekijk de fotoreportage op www.pigbusiness.nl

vergoeding per afgeleverd varken.

„Per afgeleverd varken beurt ik een standaardprijs van 8,30 euro. Aan het eind van het semester ontvang ik afhankelijk van de technische resultaten een bonus tussen 1,50 en 2 euro per afgeleverd varken.” Met drie rondes per jaar levert dit hem op jaarbasis 30.000 euro aan omzet op. Een bedrag waar hij niet helemaal tevreden mee is. Met een fokkerijorganisatie is hij nu in gesprek om fokmateriaal te gaan houden. Zijn locatie leent zich daar uitstekend voor. In een omtrek van 30 kilometer is geen ander varken te bekennen. Naar eigen zeggen heeft hij al vijf jaar geen antibiotica meer gebruikt.

Zwaar verlies

Toch wil hij zeker niet klagen over de verdiensten. Zijn collega's die vleesvarkens op de vrije markt leveren, moeten het op dit moment voor veel minder doen. Met voerprijzen van 300 euro per ton mengvoer kampen de Fransen evenals de rest van Europa met recordprijzen. Alleen de opbrengstprijzen blijven ver achter. „Sinds november zijn de opbrengstprijzen alleen nog maar gezakt. Vleesvarkenshouders die op de vrije markt leveren en ook nog biggen moeten kopen, lijden zwaar verlies.” De slachtprijs is nu 1,37 euro (week 5) per kg geslacht gewicht. Afhankelijk van het juiste aflevergewicht en vleespercentage kan dit door bonificaties oplopen tot 16 à 17 cent extra per kg.

Twee grote varkensbeurzen bepalen de varkensprijs in Frankrijk. Deze staan volgens Hendriks onder leiding van de twee inkoopcentrales van de supermarktgiganten Carrefour en Auchan. Zij bepalen de prijs. Het is volgens hem zo erg dat hij weken van te voren supermarktacties kan voorspellen.

„Als de varkenprijs zonder verklaarbare reden zakt, komt er een promotieactie aan van supermarkten.” In Nederland zouden massale protestacties uitbreken. De verdeeldheid onder de Franse varkensboeren zorgt voor het uitblijven van een eenduidig mandaat. „Af en toe zijn er wel wat protesten, alleen er bestaat geen echt varkensboerensyndicaat. Ze zijn niet solidair genoeg met elkaar.”

Structureel mesttekort

Ook van de belangenbehartiging moeten varkenshouders zich niet veel voorstellen. Hendriks is van mening dat het boerensyndicaat zich vooral focust op de varkensvleesketen zonder daarbij het belang van de boer centraal te stellen. Waarom de liberale pluimvee- en varkenshouderij minder goed zijn georganiseerd, is volgens de voormalige Brabander van oudsher zo gegroeid. „Historisch gezien zijn de collega's in de rundveehouderij en akkerbouw veel meer solidair met elkaar.”

Het zijn ook de sectoren die nog teren op subsidies in tegenstelling tot de intensieve

sector. Het zijn twee verschillende werelden, zegt Hendriks. „In de rundveehouderij lijkt de tijd jaren stil te hebben gestaan. In de intensieve veehouderij is de afgelopen jaren flink gemoderniseerd.” Een trend die samen gaat met een groeiende bedrijfsgrootte. Al loopt de schaalvergroting nog ver achter op Nederland. „Megabedrijven kennen we hier niet. Een familiebedrijf is een bedrijf met 200 zeugen of 2.000 vleesvarkens. Alles daarboven is een groot bedrijf.”

In Frankrijk bestaan geen productierechten of andere limiterende regels in de varkenshouderij. De enige beperking is de hoeveelheid mest die je per hectare mag uitrijden. In de praktijk is dit geen probleem. „Er is hier een structureel mesttekort. Als je mest laten ophalen, krijg je er voor betaald.” Hoeveel precies durft Hendriks niet te zeggen. Hij zet de varkensmest op zijn eigen land af. Wel weet hij dat akkerbouwers 2 ton stro inruilen voor 1 ton rundveemest.

Veertig jaar terug

Andere Nederlandse varkenshouders in Frankrijk kent hij niet. Waarom dit zo is, weet hij niet. Ondanks de huidige slechte marktprijzen ziet hij zeker mogelijkheden voor Nederlanders. Voor het opstarten van een varkensbedrijf in Frankrijk raadt Hendriks aan om een gesloten bedrijf met eigen voerteelt op te starten. De grondprijs bij Hendriks in de buurt bedraagt niet meer

Copyright foto

Zelf vlees vermarkten

Samen met zijn ouders en twee zussen emigreerde Pieter-Willem in 1992 van Landhorst naar het Franse Le Châtelet in het departement Cher. Zijn ouders begonnen een gemengd bedrijf met vleesvarkens, zoogkoeien en akkerbouw. De 32-jarige Pieter Willem heeft sinds zes jaar het boerenbedrijf van zijn ouders overgenomen. Voor de integratie Cyrhio mest hij op contractbasis vleesvarkens af. Elke vijf weken levert de varkenshouder 336 dieren. Zijn belangrijkste technische resultaten zijn: 865 gram groei per dag, 1 procent uitval en een voederconversie van 2,7. Naast varkens houdt Pieter-Willem 80 Blonde d'Aquitaines. Eén koe per maand zet hij zelf bij buurtbewoners af. Binnenkort gaat hij ook scharrelvarkens vermarkten. Zijn vrouw Karine (30) gaat hem hiermee fulltime helpen. Ze hebben samen twee dochters: Emma (4) en Floortje (2).

Copyright foto